

Plan van aanpak bestrijding kinderarmoede

1. Inleiding

Eén van de taken van de gemeente is zorg dragen voor kinderen in armoedegezinnen. Ondanks vele eerdere maatregelen blijkt nog steeds dat maar liefst 1 op de 9 kinderen in Nederland opgroeit in armoede. Om de bestrijding hiervan een extra impuls te geven, is er door het Rijk structureel extra geld beschikbaar gesteld.

1.1 Klijnsma-gelden

Het Kabinet stelt vanaf 2017 100 miljoen euro extra beschikbaar voor kinderen in armoedegezinnen (Kansen voor alle Kinderen). Daarvan is € 85 miljoen verdeeld onder gemeenten via een decentralisatie-uitkering. Medemblik ontvangt in 2017 €153.762. De afspraak tussen het Rijk en de gemeenten is dat gemeenten zoveel mogelijk in natura verstrekken. Hiernaast moeten zij zich inspannen om de doelgroep beter te bereiken en de samenwerking met maatschappelijke organisaties te verbeteren. Ook rapporteren ze aan de gemeenteraad over de inzet van middelen, instrumenten en behaalde resultaten.

1.2 Kindpakket

De Nationale Kinderombudsman heeft in 2013 en 2015 gemeenten aanbevolen een kindpakket in natura aan te bieden. Dit is een pakket voor alle noodzakelijke basisbehoeften, aangevuld met mogelijkheden voor maatschappelijke participatie. De gemeente Medemblik kent al verschillende kindregelingen. Naast de eigen regelingen, is er ook sprake van een samenwerking met partners als Stichting Leergeld Westfriesland & het Jeugdsportfonds (JSF) Westfriesland, die op hun eigen manier steun bieden aan kinderen in armoede. Het bereik van al deze kindregelingen is echter niet optimaal. In 2016 werden in Medemblik met deze regelingen ongeveer 280 kinderen bereikt. Onderzoek van Stimulansz (2015) toont aan dat de potentiële doelgroep veel groter is (+/- 900 kinderen).

2. Doel

Het doel van dit plan van aanpak is om dit geld zo effectief en doelmatig mogelijk te besteden, om zo kinderen in armoede binnen de gemeente Medemblik gelijke kansen, ontwikkeling en perspectief te bieden. Hierbij maken wij de verbinding met ons bredere armoedebeleid (Armoedenota 2016).

Het voorliggende plan van aanpak is hiervoor een eerste aanzet. Het opstellen van maatregelen in de bestrijding van kinderarmoede, die effectief zijn en aansluiten bij de doelgroep, vraagt tijd en onderzoek. Doordat er in 2017 al een groot bedrag beschikbaar is gesteld, kijken we als eerste naar de zogenaamde 'quick wins'; effectieve maatregelen die op korte termijn ingezet kunnen worden. Hiernaast richten wij ons voor 2018 en verder op meer structurele, effectieve maatregelen. Hierbij kijken we ook naar de mogelijkheden op regionaal gebied. Verschillende partijen (maatschappelijke partners, wijkteams, uitvoering bijzondere bijstand, adviesraad sociaal domein) zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van dit plan van aanpak.

3. Hoe gaan we dit doen?

Om dit doel te behalen richten we ons voornamelijk op 3 belangrijke pijlers, te weten; het optimaliseren van het kindpakket, het beter bereiken van de doelgroep, en het verlagen van de drempels/vergemakkelijken van het proces.

3.1 Optimaliseren kindpakket

Het pakket aan huidige kindregelingen in de gemeente Medemblik is al redelijk breed. In overleg met verschillende partijen en aan de hand van verschillende adviezen, kijken we hoe dit we dit kindpakket verder kunnen optimaliseren. Hierbij gebruiken we waar mogelijk de kennis en infrastructuur van onze maatschappelijke partners, zoals Leergeld en het JSF.

Enkele maatregelen die we de in het 2^e en 3^e kwartaal van 2017 uit gaan werken, zijn;

- Het verhogen van de bijdrage voor het zwemdiploma. Het huidige bedrag is vaak net aan toereikend voor het behalen van een zwemdiploma A. Het plan is om dit bedrag te verhogen van €400,- naar €650,-, zodat kinderen de mogelijkheid hebben ook hun B-diploma te behalen.
- Toevoegen van activiteiten/regelingen voor kinderen van 0-4. Deze groep is nu ondervertegenwoordigd in het aanbod. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan bepaalde uitjes (Ballorig, babyzwemmen) en educatief speelgoed.
- Het uitbreiden van de computerregeling. Op dit moment kan er per gezin slechts één computer aangevraagd worden. Onder andere in het onderwijs is het hebben van een tablet/laptop of computer echter steeds belangrijker. We gaan onder andere in samenwerking met Leergeld onderzoeken of het mogelijk is ieder kind van een computer te voorzien.
- Het verhogen van het bedrag / het uitbreiden van de mogelijkheden binnen de participatieregeling, zodat kinderen nog meer de kans hebben om deel te nemen op sportief, cultureel en maatschappelijk vlak. Het idee is deze bijdrage te verhogen van €161,- naar €200,-. Ook zorgen we ervoor dat de verschillende mogelijkheden binnen deze regeling voor iedereen helder zijn.
- We richten ons hiernaast ook op meer ontwikkelingsgerichte activiteiten. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan lessen 'hoe om te gaan met geld' op middelbare scholen of mogelijkheden voor het volgen van bijles / huiswerkbegeleiding.
- We onderzoeken of de bijdrages voor de schoolkosten (primair en voortgezet onderwijs) nog toereikend zijn en passen deze zo nodig aan.
- We kijken naar de toegevoegde waarde van andere maatregelen, zoals het verstrekken van een gratis ID-bewijs en/of OV-chipkaart.

3.2 Verlagen drempels & vergemakkelijken proces

Een veelgehoorde reden voor het grote aantal 'niet-gebruikers' van gemeentelijke regelingen is het onduidelijke en omslachtige aanvraagproces. We gaan vanaf het 3^e kwartaal 2017 actief inzetten op het vergemakkelijken van dit proces, zodat zowel aanvragers als verstrekkers weten waar zij aan toe zijn. We doen dit onder andere door;

- Te streven naar een betere samenwerking tussen wijkteams, sociale partners en consulenten bijzondere bijstand. Deze werken nu in sommige gevallen langs elkaar heen, waardoor het voor veel mensen niet duidelijk is waar ze precies terecht kunnen en wat er allemaal beschikbaar is. Dit verbeteren we door deze partijen een duidelijk overzicht te bieden van alle mogelijkheden en heldere afspraken te maken omtrent het proces en de samenwerking.
- In te zetten op het verduidelijken en laagdrempeliger maken van de eigen website. Alle beschikbare regelingen moeten helder weergegeven zijn op één centrale pagina. Hieruit moet gelijk blijken waar de aanvrager met zijn vraag terecht kan. Ook onderzoeken we de mogelijkheden van een webportal met een gepersonaliseerde pagina per inwoner. In 2018 komt er voor het overzicht van de kindpakketten in de verschillende gemeentes een nationaal platform beschikbaar. Deze wordt opgericht door de verschillende samenwerkende maatschappelijke partijen die zich bezighouden met kinderarmoede.
- Op zoek te gaan naar alternatieven voor het afhandelen van aanvragen op basis van declaraties. Dit blijkt voor veel mensen een (te) grote drempel en is één van de grootste redenen van niet-gebruik. Hierbij kijken we onder andere naar mogelijke samenwerkingen met winkels, (sport)verenigingen en andere instanties, waarbij coupons een rol kunnen gaan spelen.
- We denken mee, kijken waar de ruimtes liggen in de wet en bieden zoveel mogelijk maatwerk. Dit is vooral belangrijk bij plotselinge veranderingen, zoals bijvoorbeeld een verminderd inkomen na een scheiding.

3.3. Vergroten bereik

In samenwerking met de afdeling communicatie zijn we bezig met een publiciteitscampagne, die er mede voor moet zorgen dat er meer mensen gebruik gaan maken van alle beschikbare regelingen. Hierbij gaat extra aandacht naar het bereiken van de zogenaamde 'verborgen doelgroepen', zoals bijvoorbeeld kinderen van ZZP'ers en werkende minima. We hebben de ambitie om op 01-01-2018 het bereik van de verschillende regelingen te hebben verdubbeld (560 kinderen). Het plan bestaat uit meerdere initiatieven, waarbij goed is gekeken naar de eerder opgestelde communicatierichtlijnen uit de nota armoedebeleid (2016).

- We gaan in samenwerking met het NIBUD huis-aan-huis een geldkrant verspreiden. Hierin staat een duidelijk overzicht van alle beschikbare regelingen en wordt voor mensen gelijk duidelijk waar zij met hun aanvraag terecht kunnen.
- We gaan de samenwerking aan met verschillende signalerende instanties, zoals de scholen, de kinderopvangcentra, kerken/moskeeën en (sport)verenigingen. Ook voor hen moet duidelijk zijn welke mogelijkheden er allemaal zijn binnen de gemeente Medemblik, zodat zij een actief doorverwijzende rol kunnen gaan vervullen.
- We ontwikkelen een heldere en laagdrempelige folder, waarin op B1-niveau beschreven staat welke mogelijkheden er zijn binnen de gemeente en waar mensen hiervoor terecht kunnen. Naast bovengenoemde partijen, zullen o.a. de wijkteams en de consulenten bijzondere bijstand deze folder ontvangen. Zij kunnen deze dan actief gebruiken in hun contact met de inwoners.
- We maken de regelingen en de routes bekend via een interne en externe publiciteitscampagne, waarbij we zowel de reguliere als de social media gebruiken. Voor deze campagne, inclusief de folders en de geldkrant is €25.000 begroot.

3.4 Structureel effectieve aanpak

Het zwaartepunt van de bovengenoemde activiteiten bevindt zich rond de start van het schooljaar 2017-2018. Voor alle drie de pijlers geldt dat hierbinnen ruimte is voor nieuwe initiatieven. We blijven dan ook scherp op 'best practices' in de rest van het land en gebruiken deze waar mogelijk. In het tweede kwartaal van 2018 evalueren wij de reeds genomen acties.

Hiernaast onderzoeken wij de mogelijkheid van een zogenaamde armoederegisseur / projectleider (SER-Advies 2017). Deze richt zich onder andere op het vergroten van het bereik, het vergemakkelijken van de aanvraagprocedure, het contact met de sociale partners en het monitoren van gemeentelijk beleid. Dit zou zowel een lokale, als een regionale functie kunnen worden.

Om tot een werkelijk structurele en effectieve aanpak te komen, is het noodzakelijk om kinderarmoede breder te bekijken en ons niet alleen te richten op compensatie van de gevolgen. Het is daarom van belang in te blijven zetten op de bronnen/oorzaken van deze kinderarmoede, waarbij we ons richten op het hele systeem.